

moed bezitten, want zij behoeven te veel buigzaamheid, meegaandheid en gezeggelijkheid om hun plaats te handhaven". En in een soort van testament, opgenomen in den derden druk van het boek van Gsell, roept hij den jeugdigen kunstenaars toe: „Verlies je tijd niet met het aanknoopen van mondaine of politieke relaties. Wel zult ge velen van uwe collega's er bovenop zien komen door te intrigeeren naar eer en fortuin, maar dezulken zijn niet de ware artisten".

Dat Rodin zelf wèl behoorde tot die ware kunstenaars, bewees hij almede daardoor, dat hij zijn eigen weg bewandelde, onafhankelijk van alle vormelijkheid en van alle voorgeschreven academische kunstopvattingen. Gelijk Pascal kon beweren „la vraie morale se moque de la morale", en de geboren dichter zich weinig stoort aan Boileau's regelen van verskunst, zoo kon Rodin getuigen dat de ware kunst maling heeft aan de kunst, d.w.z. zich niet bekommert om theoretische kunstvoorschriften, van hooger hand uitgevaardigd; en dat wel, omdat zij die niet van noode heeft en er zich boven verheven kan achten, aangezien zij het genie veeleer belemmeren in zijn vlucht dan hem behulpzaam zijn. Reeds van den aanvang af was Rodin afkeerig van alle conventie, al was hij in zijn streven hoegenaamd niet gewild-oorspronkelijk, noch gezocht-opstandig; slechts wie hem niet vermocht te begrijpen, kon hem van zoo iets betichten.

In dien onafhankelijken zin en minachting van schoolsche voorschriften komt Rodin overeen met zijn Belgischen collega Constantin Meunier, die evenals onze van Wijk zijn typen en modellen koos uit den arbeiders- en den boerenstand en daarbij dikwijls denken doet aan Millet, zoowel als aan Van Gogh, die evenals Meunier de mijnwerkersstreken opzocht om er stof te vinden voor zijn werken. Ook Meunier wilde zich niet laten binden aan regelen en kunstformules, die zijn scheppingsdwang dreigden te belemmeren en verstikken: de verwantschap tusschen hem en Rodin bestaat volgens den kunsthistoricus Aug. Vermeylen hierin, „dat beiden met stouten greep, wars van alle akademisme, hun ideaal verwezenlijkten, en dat beiden boven al het verdienstelijke dat thans wordt voortgebracht, uitsteken door hun genialiteit, ontzag inboezemen door de hoogheid van hun pogen, door omvang en beteekenis van hun werk" \*).

Dat onacademische van Rodin hing nauw samen met zijn hartstochtelijke en onuitputtelijke liefde voor de natuur en het natuurlijke. Hij had door ervaring geleerd dat de aanraking met de natuur hem, die haar weet te doorvoelen en begrijpen, de rust schenkt waaraan de mensch behoefte heeft, terwijl omgekeerd het contact met zijn medemenschen hem telkenmale verontrust. Door dien beslist hartstocht voor de natuur en het natuurlijke doen ons Rodin's werk zoowel als zijn leven en zijn uit-

\*) A. Vermeijlen. Verzamelde opstellen; 2de bundel, 1905, pag. 66.